

Melontaretken suunnittelu ja vetäminen

Drumsö Kanotister 25.3.2024

Timo Kiravuo

Yhteenveto

- Päättää retken tavoite ja alustava kohde
- Sumpli osallistujien kanssa
- Koordinoi lähtö
- Ohjaa retkeä
 - Pidä päätösvalta itselläsi: muut saavat ehdottaa, vetäjä päättää
 - Turvallisuus edellä

Suunnittelun merkitys

- Suunnittelu on tärkeää, suunnitelmat eivät
- Suunnitelmat ovat alisteisia ulkoisille tekijöille
 - Sää, etenkin tuuli
- Suunnittelu antaa ymmärrystä ja mahdollistaa vaihtoehtojen toteuttamisen
 - "Melotaan tuulen mukana tuonne ja kun tuuli kääntyy melotaan takaisin"
 - "Käydään Vänön saaristossa ja sitten jos tulee pläkä, mennään Bengtskärille"

Retken tavoite

- Melotaanko paljon vai vähän?
- Mennäänkö viihtymään vai suorittamaan?
- Onko suuri tavoite?
 - Saari, majakka, reitti, kilometriluku tms.
- Viestittävä ennakkoon, muuten tulee paha mieli

- Timon linja:
 - "Retken tavoite on olla retkellä"
 - "Illalla pitää tuntua siltä, että on melottu, mutta ei kärsitty"

Kokemuksen kasvatusta

- Suunnistaminen vesillä
- Päivämatkan arviointi olosuhteiden mukaan
- Suunnitelman muuttaminen pitäen tavoitteet mielessä
- Ryhmädynamiikka ja fiiliksen pitäminen mukavana
- Muiden ihmisten vaikeuksien ja haasteiden ymmärtäminen ja kunnioittaminen
- Sään ennustaminen (sää tiedotuksen tulkitseminen)
- Kohdealueen hyvät paikat ja vinkit

Valmistelut

- Lähtijät, kajakit, autot yms. logistiikka
 - 3 – 8 on hyvä osallistujamäärä, isommalla porukalla tarvitaan useampi vetäjä ja yöpymisiä pitää suunnitella
- Ruoka ja majoitus
 - Helppointa jättää itse kunkin vastuulle
 - Jokainen hoitaa itsensä tai 2-3 hengen ruokaryhmät
- Kohdealuetta kannattaa katsella kartalta pitkään ja pohtia reittivaihtoehtoja
- Viikko ennen lähtöä on yleensä sekamelska, kaikki järjestyy lopuksi

Päivämatkat

- 1. päivä jää yleensä lyhyeksi (1 km – 10 km)
- Viikon reissulla
 - Alussa 15 km tarpeeksi uusille melojille
 - Lopussa 20 – 25 km.
 - 30 km vaatii uusilta meloilta venymistä ja tekniikkaa
- Matka ei vaadi voimaa, vaan tekniikkaa

Reitin suunnittelu

- Suunnittele kohdealueella erilaisia reittejä
- Yökohteet hyviä kiintopisteitä, taukopaikkoja löytyy yleensä helposti
- Suunnitelma tuskin toteutuu
 - Kannattaa mennä sään mukaan
- Suunnittelu on tärkeämpää kuin suunnitelma
 - Suunnittelu ja suunnitelmat antavat pohjaosaamisen ja pelivaraa
- Huono keli, sairastuminen tms. voidaan hallita melomalla edestakaisin suojaisella alueella
 - Kunhan maisema vaihtuu ja on kivaa
- <https://retkikartta.fi/>

Reittiä pohdittaessa

- Huomioi suojelualueet ja –ajat
- Katso mistä voi tuulla ja tuleeko aallokkoa
- Väyliä kannattaa välttää
- Yleensä on kiva mennä rantoja pitkin, niin on katseltavaa
- Kaupat ja ravitsemusliikkeet kannattaa selvittää
 - Saariston kaupoista saa yleensä aina jotain, mutta valikoima selviää paikan päällä
- Rannikon lähellä ja isojen kaupunkien edustalla usein mökkejä
 - Ulkosaaristossa tilaa, esim. Vänön saaristo
 - Kansallispuistot ja muut ulkoilualueet

Navigointi

- Alueen retkikarttoja kannattaa etsiä ja kerätä talteen
 - Sisävesiltä löytyy usein jokin kunnan ulkoilukartta
- Merikarttalehdet hyvää materiaalia
 - Ota jousi irti ja tarvittavat lehdet plus vähän ylimääräisiä
- Iso A3 karttapussi, siihen voi asetella ja taitella päivän kartat eri puolille
- Saarten erottaminen toisistaan vaatii kokemusta
 - Silmät matalalla kun istutaan kajakissa
- Merimerkit kannattaa osata
 - Hyviä tunnisteita

Vesillä

- Ryhmä kasassa tai jakaudutaan, jos kokoneita vetäjiä alaryhmille
- Edetään hitaimman tahtia
 - Tauko alkaa vasta kun viimeinen saapuu taukopaikalle
- Kerrotaan missä mennään, paljonko matkaa jäljellä
- Seurataan porukkaa, muutetaan suunnitelmia tarvittaessa

Mukautuminen tilanteeseen

- Suunnitelma on vain suunnitelma
- Hyvä olla mielessä vaihtoehtoja yö- ja taukopaikoille
- Nätistä paikasta ei ole syytä kiirehtiä pois
- Jos päivällä kova tuuli, odotetaan iltaa (yleensä tyyntyy)
- Jos monta päivää sadetta, etsitään vuokramökki

Hyvä yökohde

- Länsiranta (kiva istua iltaa)
- Suojainen rantautuminen
 - Tuulenkin puolelta voi rantautua avustaen, kokenein tulee ensimmäisenä ja lähtee viimeisenä
- Tasaisia telttapaikkoja
 - Tämän näkee vain rantaan nousemalla
 - Varo kuivia lätäköitä (ne tunnistaa kun katsoo)
- Puita itäpuolella suojaamassa aamuauringolta

Yöpymisestä

- Kajakit kannattaa sitoa kiinni aina ja kantaa melat yms. korkealle
 - Myös kupoliteltat
- Kannattaa sopia jotain nukkumaanmenosta ja liikkeellelähdestä
 - Riippuu ryhmästä, myös "ensimmäinen saa kolistella aamulla"-metodi
- Vetäjän kannattaa pitää silmällä, että on siistiä ja roippeet suojassa yöksi
 - Kaste ja sade voivat yllättää

Turvallisuus

- Turvallisuus on ryhmässä
 - Pysytään yhdessä – pidetään lauma kasassa
- Sään pystyy ennakoimaan
 - Muista puuskat
 - Tarkista aamulla ja päivällä
 - Jos epävarma olo, parempi jäädä rantaan
- Reitin valinta
 - Huonolla kelillä saarten suojassa
- Tavoitteisiin ei kannata pyrkiä oman hengen uhalla
- Kohdealuetta voi vaihtaa, toisella puolella maata on eri sää

Varustevinkkejä vetäjälle

- Itselle karttapussi ja kompassi kannelle
- Erätoverit l. tarpit sadepäivien varalle
 - Istutaan ja kokkaillaan yhdessä eikä kukin teltassansa
 - Kannattaa osata muutama solmu ja ottaa narua mukaan
- Turvallisuusvarusteita porukalle
 - Varamela tai pari
 - Muutama hinausköysi
 - Muutama pumppu
 - Melakellukkeet ovat yksinmelojille, mutta saa niitäkin ottaa mukaan
 - EA-välineet ja -osaaminen

Varustevinkkejä retkimelontaan

- Kajakissa paino ei haittaa
- Vapaastiseisova telttä hyvä ulkosaaristossa
 - Footprintti alle kalliolla
- Ilmatäytteinen makuualusta kiva
 - Siitä saa nojatuolin ostamalla tuolikitin